

BERZH PIRANJANI

FJALË TË GJUHËS SHQIPE
TË NGJASHME ME ATO
TË GJUHËS ARMENE,
TË GJUHËS TURKE,
PERSE APO EDHE ARABE

BOTIMET M&B

Tiranë, 2022

BERZH PIRANJANI

FJALË TË GJUHËS SHQIPE
TË NGJASHME ME ATO
TË GJUHËS ARMENE,
TË GJUHËS TURKE,
PERSE APO EDHE ARABE

BOTIMET M&B

Tiranë, 2022

Përgatiti për shtyp: Berzh Piranjani

Redaktoi: Berzh Piranjani

Art Grafik: Orest Muça

Mundësuan botimin:

Berzh dhe Varuzhan Piranjani

ISBN: 978-9928-353-96-2

BOTIMET M&B

Rr. "Isa Boletini", Pall. "Planet X", Nr.12.

Tel. (04) 22 33 283. Cel: 069 20 68 603

E-mail: info@mmbotime.com / mmbotime@gmail.com

www.mmbotime.com.

Na ndiqni në FB: M&B - Botime dhe Studio Grafike

FJALË TË GJUHËS SHQIPE TË NGJASHME ME ATO TË GJUHËS ARMENE

Shqip	Armenisht
1. a (dial.) (është, është, asht)	է (e) = është
2. acar (ftohtë, cingërrimë)	սար (sarr) = ngricë, ftohtë, i akullt
3. acar (ftohtë, cingërrimë)	ցարս (curt, curd) = ftohtë
4. agon - (<i>Turqisht – ag = bardhë</i>)	ակ (ak, ag) = burim, fillim; gur i çmuar
5. all, alle (ngjyrë kuq i ndezur)	ալ (al) = (ngjyrë kuq i ndezur, kuq ngjyrë alle); ալանալ (alanal) = skuqet, përflaket, merr ngjyrë alle)
6. alpin (i Alpeve)	ալպան (alpjan, albjan) – alpin, malor
7. andej	այնտեղ (ajndeh, andeh) = andej
8. anije	անի (nav) = anije
9. arë (tokë bujqësore)	ար (arr) – pjesa e dheut që ngrihet gjatë lërimit të tokës; plis
10. argjend	արծաթ (arcat, arxat) = argjend

11. arixhi (arxhi)	արջ (arxh, arç) = ari (???)
12. arkë	արկղ (argh) = arkë
13. azat (i lirë, i lëshuar (frerësh) - (<i>Turqisht</i> – azát < <i>pers.</i> – azad)	ազատ (azat, azad) = i lirë, i lëshuar (frerësh)
14. azgan (trim, i fuqishëm, vigan) - (<i>Turqisht</i> – azgʻın)	ազգակա՛ն (azgakan, azkagan) = farefis, i afër; soj, sojli, i fisëm
15. babagysh - (<i>Turqisht</i> – babá)	պապ (pap, bab) = gjysh, babagysh
16. bakër	պղինձ (pëhinx, bëhinc) = bakër
17. bamje - (<i>Turqisht</i> – bamyá)	բամիս (bamia, pamia) = bamje
18. ban (banet, bën, bëhet)	բանեղ (banel, panel) = bëj, punoj
19. ban* (banet, bën, bëhet)	անեղ (anel) = baj, bëj (bën, ban)
20. bardhë (i,e)	սպիտակ (spitak, sbidag) = (i, e) bardhë, zbardhur
21. bathë	բակլա (bakla, pagla) = bathe
22. bën (bënet, bëhet)	ընել (ënel) = me bë
23. bërtas (thërras)	պորրալ (porral, borral) = bërtas, klith (brohoras)
24. bir (djalë)	որդի (vorti) = bir, djalë
25. bjere* (sille)	բեր (ber, per) – bjere, sille (mënyra urdhërore) (barte!)
26. brohoras (thërras)	պորրալ (porral, borral) = bërtas, klith (brohoras)
27. bronz	բրոնզ (bronz, pronz) = bronz
28. buf	բու (bu, pu) – buf

29. **bukuroshe** (hyri, peri) **հուրի** (huri, hyri) = bukuroshe, hyri, peri
30. **carac** (pemë me ...F.GJ.SH.) **ցարասի** (carasi) - mështeknë
31. **cicë** (sisë, gji) **ծիծ** (cic, xix) = sisë, gji (gjoks gruaje);
սոխնք (sdink, stink) = gjinjte
32. **cik** (cik më cik, plot e përplot) **ճիգ** (cig, cik) = tendosur; ngushtë
33. **cung*** **ծունկ** (cunk, xung) = gju, gjuri
34. **çart** (përçart, shkallim, kllapi) **ջարդ** (xhart, çart) = prishje, shkatërrim
35. **çartoj** (shkalloj, prishem menç) **ջարդել** (xhartel, çartel) = prish, shkatërroj
36. **çartun** (trim i çartun, i shkalluar) **ջարդված** (xhart, çart) = i prishur, shkatërruar, i dalë mendsh
37. **çbëj** (shbaj, ... F.GJ.SH.) **սպանել** (spanel, sbanel) – vras, asgjësoj
38. **çfarë ka?** (ç'ka?) **ինչ կա** (inç ka, inç ga) = Ç'ka? çfarë ka?
39. **çiban** **ջիբան** (çiban, çipan) – çiban
- (Turqisht – **çibán**)
40. **çik** (një çikë, pak) **քիչ** (k^hiç) = një çikë, pak;
քիչիկ (k^hiçik, k^hiçig) = një çikë, pak (forma zvogëluese)
41. **çikë*** (vajzë, gocë) **աղիկ** (ahçik, ahçig) = çikë, vajzë
42. **çikorre** (rradhique) **ցիկորի** (cikori, cigori) = çikorre, rradhique
43. **çoban** **ջոբան** (çoban, çopan) – çoban
- (Turqisht – **çobán** < Pers. - **çubán, shāban**)

44. **çurg** (çurk uji, lëngu) **ջուր** (xhur, çur) = (ujë)
45. **dadë** (nanë - F.GJ.SH.) **ուսւն** (tat, dad) = gjyshe, nanë
- (*Turqisht – **dadi**; Pers. - **dada***)
46. **dado** (kujdestare fëmijësh) **ուսւն** (tat, dad) = gjyshe
- (*Turqisht – **dadi**; Pers. - **dada***)
47. **dafinë** **դափնի** (dapni, tapni) = dafinë
48. **dardhë** **ուսւն** (tanx, danc) = dardhë
49. **dënoj** **ուսւնջել** (tanxhel, dançel) =
mundoj, torturoj, dënoj, ndëshkoj
50. **derr** (në kuptimin;
i fortë, kryeneç) **տեր** (ter, der) = zotëri, zotërues,
zot, pronar
51. **dhe** (vend, dheu) **տեղ** (degh, deh) = vend; tokë;
dhe, përdhe
52. **dijetar** (i mësuar) **ուսույ** (usja'l) = i ditur, i mësuar
53. **djalë** **տղա** (dëha, dëgha) = djalë
54. **djeg** **տակ** (tak, dak) = i nxehtë, i ngrohtë
55. **dori'** (kalë qimekuq)
- (*Turqisht – **dorú***) **ջորի** (xhori, çori) = mushkë
56. **dudë** (man i zi)
- (*Turqisht – **dut**; Pers. – **tud**; arab - **tut***) **թուր** (tut) = man
57. **dyshek** **դոշակ** (doshak, toshag) – dyshek
- (*Turqisht – **döşek***)
58. **enë** (mbajtëse, që mban) **աման** (aman) = enë,
mbajtëse (që mban)
59. **fat** **բախտ** (baht, pahd) = fat, fatmirësi
60. **ferrë** (gjëmbaç) **փուշ** (push) = ferrë, gjëmbaç
61. **gacë** (thëngjill, copë qymyri e ndezur) **կայծ** (kajc, gajx) = shkëndijë, xixëllim

62. **gajret** (kurajë, durim, qëndrueshmëri)
- (*Turqisht – gayrét*)
63. **germë** **լայրնւ** (kaju'n, gaju'n) = i qëndrueshëm, i fortë
64. **gërryeyj** (kruaj) **գիր** (gir, kir) = germë
65. **gërthas** (thërras) **քորեղ** (k^horel) = kruaj
66. **gërxxh** (grykë mali) **կանչեղ** (kançel, gançel) = thërras, bërtas
67. **gjoks** (gji) **լիրճ** (girç, girxxh) = gërxxh, grykë mali
68. **gjysmë** (gjysëm, gjys) **կործք** (kurck, gurxxk) = gjoks, gji
69. **govatë** **կես** (kes, ges) = gjysmë, gjysëm, (1/2); në mes
70. **grerë** (grenzë) **գավաթ** (gavat, kavat) = kupë, gotë
71. **grindje** **կրետ** (kret, gred) = grerë, grenzë
72. **grua** **կրիվ** (grriv) = grindje
73. **grykë** (grykë mali, gërxxh) **կին** (kin, gin) = grua
74. **gurmaz** (grykë, fyt) **լիրճ** (girç, girxxh) = gërxxh, grykë mali
75. **gurmaz*** **կոկորդ** (kokord, gogort) = gurmaz, grykë, fyt
76. **haje** (ushqim, bukë, gjë e ngrëshme) **կործք*** (kurck, gurxxk) = gjoks; pjesa e sipërme e gjoksit
77. **hi** **հաց** (hac) = bukë
78. **hi*** **մոհիր** (mohir) = hi
79. **hiç** (asgjë) **փոշի** (poshi) = pluhur, hi
- (*Turqisht < pers. – hiç*)

95. **kanun** (ligj) **կանոն** (kanon, ganon) = ligj, kanun
- (*Turqisht* < *arab.* - *kanùn*)
96. **kaos** **քաոս** (k^haos) = kaos
97. **keq** **քեշ** (k^hesh) = keq
98. **këna** (vaj bimor me ngjyrë të zezë)
- (*Turqisht* *kina* < *arab.* - *hinnä*)
հինա (hina) = këna
99. **kërrej** (gërryej, kruaj) **քերել** (k^herel) = kruaj;
քորել (k^horel) = kruaj
100. **konop** (litar, tërkuzë) **կանեփ** (kanep, ganep) = kërpi, kanabis (litar kërpi ??)
101. **kopsë** (komçë) **կոճակ** (koçak, goxhag) = kopsë; buton
- (*Turqisht* – *kopça*)
102. **kore** (krodhë; lëkurë druje) **քորել** (k^horel) = kruaj
103. **korr** (grurin) **գործ** (gorc, korx) = punë, aktivitet
104. **kruaj** **քորել** (k^horel) = kruaj
105. **kruaj** **քերել** (k^herel) = kruaj
106. **krye** (kry, kokë) **կրիս** (klluh) = krye, kokë
107. **lerë*** (vend i thyer plot me gurë; F.GJ.SH) **լեր** (lerr) = mal
108. **liqen** (liçen) **լիճ** (lixh, liç) = liqen
109. **llambë** (llampë, fener) **լամպ** (lamp) = llambë, fener
110. **llambë** (llampë, fener) **լապտեր** (lapter, labder) = llambë, fener
111. **llapa** (pilaf pa shumë yndyrë)
- (*Turqisht* – *lapá*) (“lexo – *llapá*”)

112. **mama** *մայր* (majr) = mama, nënë
113. **man i zi** (dudë) *թուր* (tut) = man
114. **man** *մանանա* (manana) = man;
թուր (tut) = man
115. **manaferrë** *մոշ* (mosh) = manaferrë
116. **manaferrë** (mjedër) *մորենի* (moreni) = manaferrë
(mjedër)
117. **maraz** (inat,
hidhërim, mërzi)
- (*Turqisht – maráz*) *մարախուղ* (marrak^hugh) = mjegull
118. **marule** (sallatë jeshile)
- (*Turqisht – marul*) *մարոլ* (marol) = sallatë jeshile
119. **mendje** *միտք* (mitk, midk) = mendje
120. **mendor** *մտավոր* (mtavor, mdavor) = mendor
121. **mes** (në mes, brenda) *մեջ* (mexh, meç) = brenda;
ndërmjet; në mes; midis
122. **mes** *մեջք* (mexhk, meçk) = mesi kurrizor
i trupit, shpina
123. **mes** (në mes, ndërmjet) *մեջտեղ* (mexhteh, meçdeh);
միջին (mixhin, miçin) = midis
124. **mes** (në mes) *կես* (kes, ges) = gjysmë, gjysëm,
(1/2); në mes
125. **mëkat** *մեղք* (mehk) = mëkat, gjynah
126. **mërdhij** (mërdhas) *մրսել* (mërsel) = mërdhij, kam ftohtë
127. **mësim** *մսում* (usu'm) = mësim
128. **mi** (miuk, miush) *մուկ* (muk, mug) = mi
129. **mjaullij** *մլավել* (mlavel) = mjaullij
- (*Turqisht – miyavlamak?*)

130. **muaj** *uľhu* (amis) = muaj
131. **mug** (errët) *uľuq* (mug, muk) = i errët, i ngrysur, i zymtë
132. **murrët** (i vrenjtur, i ngryset) *uľuľ* (mrrajl) = i errët, i ngrysur
133. **mushkajë** (mushkonjë) *uľtľ* (mëzheh) – mushkonjë
134. **mvrojtur** (i vrenjtur) *uľuľuľ* (mëtnasha'h) = muzg, mugëtirë
135. **myket** *uľľ* (mëklel) = myket;
uľľuľľ (mëklotil, mëklodil) = myket
136. **nam** (nëm, mallkoj) *uľuľuľ* (tëshnami) = armik
137. **nanë*** (dial.) (nënë, mama) *uľuľ* (nan) = nënë, mama
- (*Turqisht* – *nine*)
138. **ndejt** (me ndej, me nejt, rri ndejur) *uľuľtľ* (nëstel, nësdel) = qëndroj, ulem, rri, rri pa lëvizur
139. **ngushtë** (ngjeshur) *uľuľuľ* (kusht, gushd) – i ngopur, i dendur, i ushqyer mirë
140. **nishan** (shenjë) *uľuľuľ* (nshan) = shenjë, nishan
- (*Turqisht* < *pers.* - *nishan*)
141. **nuse** *uľuľ* (nu) = e reja, nusja e djalit
142. **ora** *uľ* (or) = ditë
143. **oxhak** *uľuľuľ* (oxhak^h, oçak^h) = oxhak
- (*Turqisht* – *ocak*)
144. **pallavra*** (fjalë të kota - F.GJ.SH) *uľuľtľ* (barrer, parrer) – fjalë
- (*Turqisht* – *palavraci*) (*Spanjisht* - *palabra*)
145. **pambuk** *uľuľuľuľ* (bambak, pampag) = pambuk
- (*Turqisht* – *pambuk, panbuk, pamúk*)

146. **park** *պուրակ* (purak, burag) = park
147. **pemë** *փայտ* (pajt, pajd) = dru
148. **plot** *ամբողջ* (ampohç) = plotësisht, i tërë, tërësisht
149. **plot** *բոլոր* (polor) = plot, i tërë, tërësisht
150. **pluhur** *փռշի* (poshi) = pluhur, hi
151. **po** (ajo është) *այո* (ajo) = po
152. **pore** (vrime të vogla) *փորել* (porel) = gërmoj, bëj vrimë, bëj me vrime, bëj me pore
153. **poshtë** (me vu poshtë, me vendos, me var) *վար* (var) = poshtë
154. **prue*** (me prue, me sjell) *բերել* (berel, perel) = sjell, bie
155. **pupël** *բւբուլ* (pëmpul, bëmbul) = pupël
- (*Turqisht – pupla*)
156. **pus*** (italisht – “fossa” – pus) *փոս* (pos) = pus
157. **push** *փռշի* (poshi) = pluhur, hi
158. **push** *փռշ* (push) - ferrë, gjëmbaç
159. **puth*** (**puç** – forma me përkëdheli) *պաշ* (paç, baç) = puthje
160. **qiparis** (pema) *կիպարիս* (kiparis, gibaris) = qiparis (pema)
161. **racë** *ռասա* (rrasa) = racë
162. **rosak** *սագ* (sak, sag) – rosak, rosë; patë
163. **rregull** *օրենք* (orenk) = rregull, ligj
164. **s’ka** (nuk ka) *չկա* (çka, çga) = s’ka, nuk ka
165. **sallatë** jeshile *մարոլ* (marol) = sallatë jeshile
(marule - F.GJ.SH.)
(*Turqisht – marul*)

166. **sandalja*** (F.GJ.SH.) *uwlñuyl* (sandal, santal) - sandalja
167. **serrë** (bitum) *utyl* (sev) = i, e zezë
168. **shoh** (shikim) *znñ* (shogh, shoh) – shkëlqim, vezullim; rreze drite
169. **shokoj*** (trullas, habis - F.GJ.SH) *znqnl tuf* (shogu, shoqu, jem) = jam i trullasur nga vapa, nga çudia
170. **shpejt** *znun* (shut, shud) = shpejt
171. **shpejt** *znuyu* (shtap, shdab) = shpejt, me shpejtësi
172. **shpirt** (zemër, i,e dashur) *uñpun* (sirt, sird) = zemër, shpirt ; *znñy* (shunç) = shpirt, frymë *hnqh* (hogi, hoki) = shpirt
173. **shtuf** (tuf) *unnlñ* (tuf, duf) = shtuf, tuf
174. **shumë** *znun* (shat, shad) = shumë
175. **sipër** (me vendos sipër, vëre sipër!) *ñlp* (ver) = sipër
176. **sqep** (squp, qip, cep) *utuy* (sep, seb) = pykë, kunjë; (*utuywqhñ* - sepagir, sebakir = germa kuneiform)
177. **sterrë** (i errët) *utyl* (sev) = i, e zezë
178. **sterrë** (i errët) *ñpñln* (jereko', jerego', ereko, erego)= mbrëmje, darkë, në të errur, në të ngrysur
179. **tajë** (kujdestare fëmijësh) *ñuwyl* (dajak, tajag) = dado (kujdestare fëmijësh)
- (*Turqisht* – *tayá* < *pers.* – *dajé*)
180. **terr** (errët) *ñpñln* (jereko', jerego', ereko, erego)= mbrëmje, darkë, në të errur, në të ngrysur

181. **terr** (errët) **դէր** (derr, terr) – akoma, ende;
jemi në terr, akoma,
ende nuk dimë gjë
182. **thartë** (i,e) **դարն** (darn, tarrn) = i hidhur, i idhët;
թթու (t^hē^htu) = i, e thartë; acid
183. **tmerr** **ժմեր** (cmerr) – dimër
184. **tororis*** **օրօրէլ** (ororel) = përkund, nanuris,
vë në gjumë
185. **trastë** (thes, torbë) **տոպրակ** (toprak, dobrag) = trastë,
thes, torbë
- (*Turqisht – torbá (dikur – tobrá)*)
186. **truc*** (ngjesh, rras; F.GJ.SH.) **դուրս** (turs) = jashtë; dil jashtë
187. **tund** (luaj vendit) **թունդ** (tund, tunt) = i fortë, pasionant
188. **tundoj** (shtyj në ngasje, nxis) **թունդ** (tund, tunt) = i fortë, pasionant
189. **tut** (mos u tut, mos u frigo) **թունդ** (tund, tunt) = i fortë, pasionant
190. **u** (dial.) (uja, u, uri, uria) **ուտելիք** (udelik, utelik) =
haje, ushqim
191. **uri** (uria, u-ujja) **ուտել** (utem, udem) = me ngrënë,
të hash
192. **ushtimë** (oshëtimë, uturimë) **ուժ** (uzh) = forcë, fuqi
193. **vajtim, vaj** **վոյ** (vohp) = vajtim, vaj
194. **vak** (ngroh) **ուսք** (tak, dak) = i nxehtë, i ngrohtë
195. **vakët** (i,e) (i ngrohtë,
ուսք (tak, dak) = i nxehtë, i ngrohtë
jo i nxehtë)
196. **var** (me vendos, me var) **վար** (var) = poshtë; nën
197. **varfër** (i,e vorfën, vobegët) **որբ** (vorb, vorp) = jetim; i lënë në
mëshirë të fatit
198. **vend** **վայր** (vajr) = vend; zonë; krahinë;
poshtë, tokë

199. **ver** (me vendos në, mbi) **վեր** (var) = sipër; mbi
200. **vobegët** (i,e vorfën, varfër) **որբ** (vorb, vorp) = jetim; i lënë në mëshirë të fatit
201. **xhagajdur*** (F.GJ.SH.) **ճախատ տուր** (çakat tur, xhagadur) = trego ballin, jepi ballin
202. **yll** (hyll, hyjni) **հուրի** (huri, hyri) = bukuroshe, hyri, peri
203. **zbardh** (zbardhoj) **սպիտակել** (spitakel, sbidagel) = zbardh, zbardhoj; agoj
204. **zemër** (shpirt) **սիրտ** (sirt, sird) = zemër; shpirt
205. **zemëroj** **զայրանալ** (zajrana'l) = zemërohem, nxehem, inatosem
206. **zheg** (vapë, nxehtësi) **շոգ** (shog, shok) = zheg, vapë, nxehtësi
207. **zift** (serrë) **սեւ** (sev) = i, e zezë
- (Turqisht – **zift** (< arab. – **zift**))

Shënim:

Në total janë 207 fjalë; nga këto 39 fjalë i gjejmë edhe në gjuhët Turke, Perse apo Arabe siç janë treguar këtu më sipër. Në fund këto fjalë janë paraqitur në një tabelë përmbledhëse të veçantë)

SHËNIME SQARUESE

(lidhur me fjalët e trajtuara në Fjalorin e mësipërm)

Shënim 1

Me (*) janë dhënë kuptime (shpjegime) shtese që mund të ketë ajo fjalë. Disa prej këtyre shpjegimeve janë dhënë në fund të këtij fjalori.

Shënim 2

Bjere* (sille) - në gjuhën Armene kemi – **բեր** (ber, per) – bjere, sille (mënyra urdhërore) (bartel!)

në gjuhën Armene kemi - **բեր** (berr, perr) = peshë, ngarkesë (bart)

në gjuhën Armene kemi - **բերել** (berel, perel) = sjell, bie; urdhërore:

բեր (ber, per) = bjere, sille (bart)

prue* (me prue, me sjell)

բերել (berel, perel) = sjell, bie

Shënim 3

Cung* – në gjuhën Armene kemi – **ծուխ** (cunk, xung) = gju, gjuri

**Shënim B.P.:* Cung – (sipas F.GJ.SH. - Fjalori i gjuhës Shqipe, 1954) përdoret në këto raste:

cung - pjesa e trungut të drurit që mbetet në dhe si të jetë prerë druri; kërcu, kërcëp

cung – shyt, cungull, sakat (për rastin kur përdoret për qëniet e gjalla)

cung – me gjymtyrë të prerë plotësisht ose pjesërisht (për rastin kur përdoret për qëniet e gjalla)

Shënim 4

Çikë* (vajzë, gocë) – në gjuhën Armene kemi – **ւաղիկ** (ahçik, ahçig) = çikë, vajzë

**Shënim B.P.:* (interesant është fakti që fjala “çika” përdoret edhe në gjuhën spanjolle dhe ka të njëjtin kuptim si edhe në shqip – “çikë, vajzë”)

Shënim 5

gojë; gogësisj; grykë ^{(1)(*)} **կոչել** (koçel, goçel) – gërthas, thërras, bërtas, quaj; **խոսիլ** (khosil) – flas, them; **գոչել** (goçel, koçel) - bërtas, gërthas, thërras; **խոսարան** (k’hosaran) – foltore

Në fakt kemi:

gojë	բերան (beran, peran) – gojë
gogësisj	հորանջել (horanxhel, horançel) – thërras, quaj; hutoj; gogësisj
gjuhë	լեզու (lezu) – gjuhë (si gjuhë e folur dhe si organ trupor)
flas	խոսիլ (hosil) – flas, them; խոսարան (k’hosaran) – foltore
bërtas, gërthas, thërras	գորալ (goral, korral); պորալ (porral, borral); կանջել (kançel, gançel); գոչել (goçel, koçel)

Shënim 6

hoshaf* - (kumbulla a rrush të thatë, etj, të ziera me ujë e me sheqer – sipas F.GJ.SH)

Shënim 7

pallavra* (fjalë të kota, dokrra, gjepura – sipas F.GJ.SH.)

*Shënim B.P.: (interesant është fakti që fjala “pallavra” përdoret edhe në gjuhën spanjolle në formën “palabra” dhe ka të njëjtin kuptim si edhe në shqip: “palabra = fjalë”)

Shënim 8

sandalja* (këpuçë e lehtë për verë, nga sipër zakonisht me rripa lëkure – sipas F.GJ.SH.)

*Shënim B.P.: (interesant është fakti që fjala “sandalja” përdoret edhe në gjuhën spanjolle në formën “la sandalia” dhe ka të njëjtin kuptim si edhe në shqip: “la sandalia = sandalja”)

Shënim 9

puth* (**puç** – forma me përkëdheli) – në gjuhën Armene kemi – **պաշ** (paç, baç) = puthje

*Shënim B.P.: italisht – bacio (baço) - puthje

Shënim 10

xhagajdur* (kopuk që kapardiset, njeri që kërkon sherr – sipas F.GJ.SH.)

FJALË TË GJUHËS SHQIPE TË NGJASHME
ME ATO TË GJUHËS ARMENE,
TË GJUHËS TURKE, PERSE APO EDHE ARABE

Fjalë të gjuhës Shqipe të ngjashme me ato të gjuhës Armene, të gjuhës Turke, Perse apo edhe Arabe

Shqip	Armenisht
1. agon (<i>Turqisht – ag = bardhë</i>)	աղ (ak, ag) = burim, fillim; gur i çmuar
2. azat (i lirë, i lëshuar (frerësh) (<i>Turqisht – azát < pers. - azad</i>)	ազատ (azat, azad) = i lirë, i lëshuar (frerësh)
3. azgan (trim, i fuqishëm, vigan) (<i>Turqisht – azğın</i>)	ազգակա՛ն (azgakan, azkagan) = farefis, i afër; soj, sojli, i fisëm
4. babagysh (<i>Turqisht – babá</i>)	բաբա՛ց (pap, bab) = gjysh, babagysh
5. bamje (<i>Turqisht – bamyá</i>)	բամբա՛ջ (bamia, pamia) = bamje
6. çiban (<i>Turqisht – çibán</i>)	չիբա՛ն (çiban, çipan) - çiban

7. **çoban** *չոբան* (çoban, çopan) – çoban
(Turqisht – *çobán* < Pers. - *çubán, shāban*)
8. **dadë** (nanë - F.GJ.SH.) *ուսւն* (tat, dad) = gjyshe, nanë
(Turqisht – *dadi*; Pers. - *dada*)
9. **dado** (kujdestare fëmijësh) *ուսւն* (tat, dad) = gjyshe
(Turqisht – *dadi*; Pers. - *dada*)
10. **dori'** (kalë qimekuq) *ջորի* (xhori, çori) = mushkë
(Turqisht – *dorú*)
11. **dudë** (man i zi) *թուր* (tut) = man
(Turqisht – *dut*; Pers. – *tud*; arab - *tut*)
12. **dyshek** *դոշակ* (doshak, toshag) – dyshek
(Turqisht – *döşek*)
13. **gajret** (kurajë, durim, qëndrueshmëri) *կայրու* (kaju'n, gaju'n) =
i qëndrueshëm, i fortë
(Turqisht – *gayrét*)
14. **gjoks** (gji) *կուրք* (kurck, gurck) = gjoks, gji
(Turqisht – *göğüs*)
15. **govatë** *կավաթ* (gavat, kavat) = kupë, gotë
(Turqisht – *kavatá, kuvata*)
16. **hiç** (asgjë) *նչիչ* (voçinç) = hiç, asgjë;
նչ (voç) = jo, hiç, asgjë
(Turqisht < pers. - *hiç*)
17. **hoshaf*** (F.GJ.SH) *խոշափ* (k^hoshab, k^hoshap) = hoshaf
(Turqisht – *hosáf*; pers. – *khosh áb*)
8. **hyri** (bukuroshe, peri) *հուրի* (huri, hyri) = bukuroshe,
hyri, peri
(Turqisht *huri* < arab. - *hur*)

19. **jaran** (dashnor-e)   **յար** (jar) = dashnor-e
(Turqisht - *yarán*; pers. - *jar*)
20. **jasaman** (zambak, lila)   **յասաման** (jasaman) – zambak, lila
(Turqisht - *yasemin*; pers. – *jasämän*; arab. - *jasämün*)
21. **jetim**   **էթիմ** (jetim) = jetim;
որբ (vorp, vorb) = jetim
(Turqisht < arab. - *yetim*)
22. **kaçak** (trim, rebel)   **քաջ** (k^haxh, k^haç) = trim
(Turqisht - *kaçák*)
23. **kandil** (fener)   **կանդիլ** (kanteh, ganteh) = kandil, fener
(Turqisht < arab. - *kandil*)
24. **kanun** (ligj)   **կանոն** (kanon, ganon) = ligj, kanun
(Turqisht < arab. - *kanùn*)
25. **këna** (vaj bimor me ngjyrë të zezë)   **հինա** (hina) = këna
(Turqisht - *kina* < arab. - *hinnä*)
26. **kopsë** (komçë)   **կոճակ** (koçak, goxhag) = kopsë; buton
(Turqisht – *kopça*)
27. **llapa** (pilaf pa shumë yndyrë)   **լափ** (lap) – çorba e qenit
(Turqisht – *lapá*) (“lexo – *llapá*”)
28. **maraz** (inat, hidhërim, mërzi)   **մարախուղ** (marrak^hugh) = mjegull
(Turqisht – *maráz*)
29. **marule** (sallatë jeshile)   **մարոլ** (marol) = sallatë jeshile
(Turqisht – *marùl*)

30. **mjaullij** **մլաւլիկ** (mlavel) = mjaullij
(Turqisht – *miyavlamak?*)
31. **nanë*** (dial.) (nënë, mama) **նան** (nan) = nënë, mama
(Turqisht – *nine*)
32. **nishan** (shenjë) **նշան** (nshan) = shenjë, nishan
(Turqisht < pers. – *nishan*)
33. **oxhak** **օշակ** (oxhak^h, oçak^h) = oxhak
(Turqisht – *ocak*)
34. **pallavra*** (fjalë të) **բարեր** (barrer, parrer) - fjalë
kota - F.GJ.SH
(Turqisht – *palavracı*) (Spanjisht - *palabra*)
35. **pambuk** **բամբուկ** (bambak, pampag) = pambuk
(Turqisht – *pambuk, panbuk, pamúk*)
36. **pupël** **բմբուլ** (pëmpul, bëmbul) = pupël
(Turqisht – *pupla*)
37. **tajë** (kujdestare fëmijësh) **դայակ** (dajak, tajag) = dado
(kujdestare fëmijësh)
(Turqisht – *tayá* < pers. – *dajé*)
38. **trastë** (thes, torbë) **տոբրակ** (toprak, dobrag) = trastë,
thes, torbë
(Turqisht – *torbá* (dikur – *tobrá*))
39. **zift** (serrë) **սեւ** (sev) = i, e zezë
(Turqisht – *zift* (< arab. – *zift*))

(Totali: 39 fjalë të ngjashme,
që gjenden njëkohësisht të paktën në 3 prej këtyre gjuhëve)

LITERATURA BAZË E PËRDORUR:

Instituti i Shkencave: **Fjalor i Gjuhës Shqipe**, Tiranë, 1954

Tahir N. Dizdari: **Fjalor i orientalizmave në gjuhën shqipe**, Mileniumi i Ri, Tiranë, 2005

Piranjani, Berzh: **Fjalor Armenisht – Shqip**, (rreth 13 000 fjalë), albPaper, Tiranë, 2015

Piranjani, Berzh: **Fjalor Shqip - Armenisht**, (rreth 11 000 fjalë), albPaper, Tiranë, 2016

Piranjani, Berzh: **INDO-EUROPA; Shqiptarët dhe Armenët; Shqipja dhe Armenishtja**, albPaper, Tiranë, 2021

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Piranjani, Berzh

Fjalë të gjuhës shqipe të ngjashme me ato të gjuhës armene,
të gjuhës turke, perse apo edhe arabe / Berzh Piranjani.

- Tiranë : M & B, 2022

24 f. ; 14 x 20.7 cm.

ISBN 978-9928-353-96-2

1.Gjuha shqipe 2.Gjuha armene 3.Gjuha turke
3.Historia 4.Fjalorë 5.Gjuhësi krahasuese

81 '374.8 -022.215 =18 =19 =512.161

811.18 -112

Çmimi: 500 Lekë